

Quod autem decrevimus volumus et nunc et in posterum vim habere, contrariis minime officientibus rebus quibuslibet.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die VII mensis Octobris, anno Domini MMI, Pontificatus Nostri tertio et vicesimo.

De mandato Summi Pontificis

✠ ANGELUS card. SODANO

Secretarius Status

Loco ✠ Sigilli

In Secret. Status tab., n. 504.478

CONVENTIO

INTER SANCTAM SEDEM ET LETTONIAE REM PUBLICAM

AGREEMENT BETWEEN THE HOLY SEE AND THE REPUBLIC OF LATVIA

The Holy See and the Republic of Latvia,

Considering that in 1922 a Concordat was signed between the Holy See and the Republic of Latvia, which, given the changes that have occurred at both the national and international levels, should be now replaced by a new international Agreement;

Taking into consideration, on the part of the Holy See, the documents of the Second Vatican Council and the norms of Canon Law, and, on the part of the Republic of Latvia, the principles enshrined in its Constitution and in the International Conventions to which it adheres;

Aware that an important part of the population of the Republic of Latvia professes the Catholic Religion;

Acknowledging the positive contribution of the Catholic Church within the Republic of Latvia to the religious and moral development, the social rehabilitation and reintegration of the Nation;

Wishing to define the juridical status of the Catholic Church, to regulate collaboration in the areas of education and culture and to promote in a stable and appropriate manner religious assistance to the Catholic members of the National Armed Forces and to the Catholics being held in prison;

have agreed the following by common accord:

PART I. THE JURIDICAL STATUS OF THE CATHOLIC CHURCH

Section I. THE JURIDICAL PERSONALITY OF THE CATHOLIC CHURCH

Article 1

The Holy See and the Republic of Latvia recognise that they are both, within their proper spheres of competence, independent and autonomous. They reaffirm their respect for this principle with regard to the services by which each party, both individually and jointly, intends to promote the greater spiritual and material development of Latvian society.

Article 2

1. The Republic of Latvia recognises the public juridical personality of the Catholic Church in Latvia.

2. The institutions of the Catholic Church in the Republic of Latvia, which in accordance with Canon Law have the status of public juridical persons, shall also enjoy juridical personality in civil law, according to the legislation of the Republic of Latvia.

3. The competent ecclesiastical authority may—in accordance with the pertinent canonical norms—establish, modify, recognise and suppress ecclesiastical juridical public persons. In the case that such changes should affect the existing situation of the Catholic Church in the Republic of Latvia, they shall be communicated to the competent civil authorities, in accordance with the existing legislation of the Republic of Latvia.

Article 3

The Republic of Latvia recognises the right of the Catholic Church, of the juridical persons dependent upon it, and of individual Catholics to communicate freely and maintain contacts with the Holy See and the other ecclesiastical institutions recognised by Canon Law, including those outside the Country.

Article 4

As regards freedom of religion, sanctioned by the legislation of the Republic of Latvia and the international agreements to which the Republic of Latvia has adhered, the Catholic Church in the Republic of Latvia, together with its communities and institutions, shall be guaranteed freedom to deter-

mine its internal government, to worship and to accomplish its mission through pastoral activities, including those of a social, educational and cultural nature.

Article 5

The nomination, transfer and removal of Bishops is the exclusive right of the Holy See. The office of Bishop shall be conferred only on priests who are Latvian citizens. Before the publication of the appointment of a diocesan Bishop, the Holy See will, out of courtesy and in confidence, inform the President of the Republic of Latvia.

Article 6

1. The Republic of Latvia guarantees the inviolability of all places of worship, which may not be used for other purposes without the prior agreement of the competent ecclesiastical authorities.

2. At the request of the ecclesiastical authority, the competent civil authorities or their representatives may intervene in case of emergency, if public order is being gravely threatened, or in order to avoid grave harm to persons or damage to items of particular historical or artistic value. Such a request may be presumed should urgent reasons favour an immediate intervention, in order to limit danger to public order and damage to persons or property.

Article 7

The seal of the sacrament of confession is recognised as inviolable. Nobody may ever question a Catholic priest on matters connected with a confessional secret, even if that priest should appear as a witness or party before a civil tribunal.

Article 8

1. From the moment of its celebration canonical marriage produces the civil effects determined by the legislation of the Republic of Latvia, provided no civil impediments exist between the contracting parties and the requisites foreseen by the laws of the Republic of Latvia have been fulfilled.

2. The way and the time within which a canonical marriage is to be registered with the competent civil authority are determined by the laws of the Republic of Latvia.

Article 9

With respect to the laws of the Republic of Latvia and in view of its legitimate pastoral undertakings, to the Catholic Church shall be guaranteed:

(a) freedom of access to the media and freedom of speech, including the establishment of its own means of social communication and access to those of the State, in accordance with the legislation of the Republic of Latvia;

(b) freedom of association of the faithful, in order to promote social, cultural or educational initiatives inspired by the principles of the Christian faith, the social doctrine of the Catholic Church and according to the principles of ecumenism;

(c) access to hospitals, prisons, orphanages and all other institutions of social or medical assistance, in which the presence of Catholics justifies the occasional or permanent pastoral presence of the authorised representatives of the Catholic Church.

Article 10

The Republic of Latvia guarantees to the Catholic Church the restoration of unlawfully alienated property, in accordance with the legislation of the Republic of Latvia through a common accord between the competent State Authorities and the Bishops' Conference of Latvia.

Section 2. THE SHRINE OF AGLONA

Article 11

1. The Shrine of Aglona is part of the cultural and historical heritage of the Republic of Latvia, and as such is protected under existing legal provisions of Latvia.

2. Besides the building of the Basilica itself, the square in front of the Basilica and the cemetery, the spring area, the territory protected within the Shrine shall include all other buildings, structures and lands belonging to the Catholic Church.

Article 12

1. In consideration of the international character of the Shrine of Aglona as a place for prayer, pilgrimage and various pastoral activities, and keeping in mind the existing legislation, the Republic of Latvia assumes the duty:

(a) to recognise and respect the religious and historical character of the Shrine;

(b) to guarantee public order during the gatherings included in the schedule of events referred to in Article 13, as agreed either with the local Bishop himself or with the other members of the Bishops' Conference of Latvia;

(c) to contribute towards the maintenance costs of the Shrine in relation to events of national significance;

(d) to grant exemption from or the reductions of taxes in the circumstances foreseen by the laws.

2. For its part, the Holy See shall grant the Shrine of Aglona the status of an "international shrine", as foreseen in Canon Law (cf. can. 1231 ff.).

Article 13

Each year, before the State budget is drawn up, the Catholic Church shall provide the Cabinet of Ministers with a plan of the events scheduled for the following year which could be of national significance. In agreement with the local authorities, the Cabinet of Ministers shall adopt the measures necessary to meet the requirements of public order and the medical and sanitary needs.

PART II. THE CATHOLIC CHURCH AND INSTITUTIONS OF EDUCATION

Section 1. THE TEACHING OF THE CATHOLIC RELIGION IN SCHOOLS

Article 14

The Republic of Latvia recognises the right of parents and their legal representatives, and, in the cases provided for by law, of children themselves, to ensure for their children an adequate religious education in institutes of education through religion classes in State and municipal schools, and the Catholic Sunday schools. The State guarantees this right within the terms established by law and the international treaties binding upon the Republic of Latvia.

Article 15

The teaching of the Catholic religion shall be conducted exclusively on the basis of a programme approved by the Bishops' Conference of Latvia, in

agreement with the Ministry of Education and Science, and shall be undertaken only by qualified teachers who possess a certificate of competence issued by the Bishops' Conference of Latvia; the revocation of which signifies the immediate loss of the right to teach the Catholic religion.

Article 16

In conformity with the legislation of the Republic of Latvia, the Catholic Church has the right to found institutions of higher formation for teachers of religion which will grant civilly recognised diplomas.

Article 17

The State authorities of the Republic of Latvia and the Catholic Church will strive, each within its own competence, to ensure that the teaching of the Catholic religion in educational establishments is undertaken with due academic and doctrinal competence, and with concern for the promotion of an ecumenical spirit, reciprocal respect between different religious confessions and equality for all.

Section 2. CATHOLIC SCHOOLS

Article 18

1. The Catholic Church has the right to establish and manage schools at every level, in conformity with the laws of the Republic of Latvia and the norms of Canon Law.

2. The foundation of Catholic Schools shall be requested by the Bishops' Conference of Latvia, the latter acting on behalf of the local Ordinary.

3. Catholic Schools, as well as institutions of higher formation, shall observe the laws of the Republic of Latvia concerning the general norms relating to the national curriculum, to their management and the granting of civilly recognised diplomas.

Article 19

1. Catholic Schools are entitled to financial support, in accordance with the laws of the Republic of Latvia.

2. Teachers and other employees in officially recognised Catholic Schools, as well as students and their parents, shall enjoy the same rights and have the same obligations as their counterparts in State and local government schools.

Section 3. THE MAJOR SEMINARY OF RIGA**Article 20**

1. The Major Seminary of Riga is an institution of the Catholic Church in Latvia for the academic formation of ecclesiastical students and the study of Catholic Theology.

2. Recognition of the Major Seminary of Riga as an institute of higher education will be granted by the State in accordance with the law.

3. The diplomas and courses of study of the Major Seminary of Riga, which conform to civil laws and regulations, will be considered valid and equivalent to those of the educational institutions of the State.

4. Within the framework of the law, the State will grant economic assistance to the Major Seminary of Riga to the same extent as it does to other equivalent institutes.

Section 4. THE FACULTY OF CATHOLIC THEOLOGY AT THE UNIVERSITY OF LATVIA**Article 21**

The reinstatement of the Faculty of Catholic Theology within the University of Latvia will be negotiated in the future between the Holy See and the Government of the Republic of Latvia.

Section 5. THE CULTURAL AND ARTISTIC HERITAGE OF THE CATHOLIC CHURCH**Article 22**

1. The cultural and artistic heritage of the Catholic Church is to be considered as an important part of the national heritage of the Republic of Latvia. The Republic of Latvia and the Catholic Church assume, by common accord, the duty to ensure its maintenance and care, and to make it accessible to the public, within the limits required for its safe custody and by international law.

2. In accordance with the law, the State will share with the Catholic Church in meeting the cost of cultural and artistic heritage of the Catholic Church.

PART III. RELIGIOUS ASSISTANCE TO THE CATHOLICS
IN THE NATIONAL ARMED FORCES OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Article 23

1. The Holy See shall establish within the Catholic Church in the Republic of Latvia a Military Ordinariate which, according to a special memorandum of understanding between the Ministry of Defence and the Bishops' Conference of Latvia, shall offer religious assistance to the Catholics within the National Armed Forces of the Republic of Latvia.

2. This Military Ordinariate, which is, according to the Apostolic Constitution "*Spiritualis militum curae*", canonically equivalent to a diocese, will be headed by a Bishop Military Ordinary.

Article 24

1. The Military Ordinary, who shall be a Latvian citizen, may at the same time hold the office of a diocesan or auxiliary Bishop.

2. The Military Ordinary will be freely nominated by the Supreme Pontiff, and the President of the Republic of Latvia will be given prior notification of the appointment.

Article 25

1. The Republic of Latvia shall guarantee to the Catholic members of the National Armed Forces the possibility of receiving adequate catechetical instruction and of participating in Eucharistic Celebrations on Sundays and on Holidays of obligation, provided these do not conflict with urgent official military duties.

2. In conformity with canonical norms, the Military Ordinary will nominate a Vicar General and, in consultation with the competent authority within the National Armed Forces, will designate an appropriate number of Military Chaplains of Latvian citizenship, who may be incardinated in the Military Ordinariate. They will be considered equivalent to a parish priest or an assistant parish priest.

Article 26

Students of the Major Seminary of Riga and novices of Religious Congregations shall be exempted from military service and may be assigned to a community service equivalent to obligatory military service. In times of

general mobilization, such students and novices will be assigned to operations which do not involve the use of weapons.

Article 27

According to canonical norms, those falling under the jurisdiction of the Military Ordinariate are the following:

(a) Catholic military and civilian personnel of the National Armed Forces of the Republic of Latvia;

(b) the members of their families: spouses and children, including adult children, if they are Catholic and form part of the same household.

Article 28

1. Chaplains and their assistants, subject to the canonical authority of the Military Ordinary, shall exercise their pastoral service in accordance with the regulations concerning the times and places for pastoral activities and other general conditions issued by the authorities of the National Armed Forces.

2. The Military Ordinariate shall co-ordinate its activities with the Ministry of Defence.

Article 29

The Ministry of Defence will provide material assistance to the personnel of the Military Ordinariate, in accordance with the legislation of the Republic of Latvia, as well as the necessary logistical arrangements for pastoral activities.

PART IV. RELIGIOUS ASSISTANCE TO THE CATHOLIC FAITHFUL IN THE PRISONS OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Article 30

1. In conformity with Article 9 (c) of the present agreement, the Catholic Church has the right to offer religious assistance to Catholics in prisons and other similar institutions of lawful detention.

2. In accordance with the laws of the Republic of Latvia and the norms of Canon Law, the competent authority shall guarantee to prisoners the right to appropriate religious assistance.

PART V. FINAL PROVISIONS

Article 31

1. The Holy See and the Republic of Latvia shall resolve by common accord and through diplomatic means every doubt or difficulty which may arise in the interpretation or application of the present Agreement.

2. The details of certain specific aspects of this Agreement will be regulated by special documents of understanding between the competent authorities of the Catholic Church and those of the Republic of Latvia.

Article 32

If the Holy See and the Republic of Latvia were to judge certain modifications to be necessary, on account of some significant changes in the circumstances prevailing at the time of this Agreement, negotiations shall be duly initiated by the Apostolic Nuncio on the one hand and representatives of the Latvian Government on the other.

Article 33

The present Agreement is subject to ratification according to the proper constitutional and procedural norms of the Holy See and the Republic of Latvia, and shall enter into force on the date of the exchange of the instruments of ratification.

Signed on eight November 2000, in duplicate in English and Latvian, both texts being equally authentic. In case of a different interpretation, the English text shall prevail.

On behalf of the Holy See

✠ *Erwin Josef Ender*

On behalf of the Republic of Latvia

Ingrīda Labucka

SVĒTĀ KRĒSLA UN LATVIJAS REPUBLIKAS LĪGUMS

Svētais Krēsls un Latvijas Republika,

Respektējot, ka 1922. gadā starp Svēto Krēslu un Latvijas Republiku tika parakstīts Konkordāts, kas pašlaik, ņemot vērā nacionālajā un starptautiskajā līmenī notikušās izmaiņas, ir aizstājams ar jaunu starptautisku līgumu;

Ņemot vērā, no Svētā Krēsla puses, Otrā Vatikāna koncila dokumentus un kanonisko tiesību normas un no Latvijas Republikas puses, tās Satversmē un starptautiskajos līgumos, kuru dalībvalsts tā ir, ietvertos principus;

Ievērojot, ka nozīmīga Latvijas Republikas iedzīvotāju daļa ir katoļticīgi;

Apzinoties Katoļu Baznīcas Latvijas Republikā pozitīvo ieguldījumu nacionālās reliģiskajā, morāles attīstībā un sociālizācijas procesā;

Vēloties noteikt Katoļu baznīcas tiesisko statusu un reglamentēt sadarbību izglītības un kultūras jomās, kā arī attīstīt pastāvīgu un pilnvērtīgu Nacionālajos Bruņotajos Spēkos dienāšo katoļticīgo locekļu un cietumā ieslodzīto katoļu garīgo aprūpi;

ir savstarpēji vienojušās par sekojošo:

I DAĻA. KATOĻU BAZNĪCAS TIESISKAIS STATUSS

1. nodaļa. KATOĻU BAZNĪCAS JURIDISKĀ PERSONĪBA

1. pants

Svētais Krēsls un Latvijas Republika atzīst, ka tās katra savas atbilstošās kompetences sfērās ir neatkarīgas un autonomas. Tās vēlreiz apliecina savu gatavību respektēt šo principu darbībās ar kurām katra puse, gan atsevišķi, gan kopīgi, vēlas veicināt Latvijas sabiedrības garīgo izaugsmi un labklājību.

2. pants

1. Latvijas Republika atzīst, ka Katoļu baznīcai Latvijā ir publiskā tiesībsubjektība.

2. Katoļu baznīcas institūcijām Latvijas Republikā, kurām saskaņā ar kanoniskajām tiesībām ir publisko tiesību juridiskās personas statuss, ir juridiskās personas statuss arī saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem.

3. Kompetentā Baznīcas iestāde vai amatpersona saskaņā ar spēkā esošajām kanonisko tiesību normām var dibināt, modificēt, atzīt un likvidēt baznīcas publisko tiesību juridiskās personas. Gadījumā, ja šādas izmaiņas var ietekmēt Katoļu baznīcas esošo stāvokli Latvijas Republikā, par tām ir jāpaziņo kompetentajām valsts iestādēm vai amatpersonām saskaņā ar pastāvošajām Latvijas Republikas likumu normām.

3. pants

Latvijas Republika atzīst Katoļu baznīcas, no tās atkarīgo juridisko personu un atsevišķu katoļticīgo tiesības brīvi sazināties un uzturēt sakarus ar Svēto Krēslu un citām kanoniskajās tiesībās atzītajām baznīcas institūcijām, ieskaitot arī tās, kas atrodas ārpus valsts robežām.

4. pants

Attiecībā uz Latvijas Republikas likumos un starptautiskajos līgumos, kuriem Latvijas Republika ir pievienojusies, noteikto ticības brīvību, Katoļu baznīcai Latvijas Republikā kopā ar tās kopienām un institūcijām tiek garantētas tiesības brīvi noteikt savu iekšējo pārvaldi, veikt kulta darbības un īstenot savu sūtību veicot pastorālas aktivitātes, tajā skaitā sociālajā, izglītības un kultūras jomā.

5. pants

Tikai Svētajam Krēslam ir tiesības iecelt, pārcelt un atcelt no amata bīskapus. Bīskapa tituls tiek piešķirts tikai garīdzniekiem, kas ir Latvijas Republikas pilsoņi. Pirms paziņojuma publiskošanas par diecēzes bīskapa iecelšanu, Svētais Krēsls neformāli un konfidenciāli informē par to Latvijas Republikas prezidentu.

6. pants

1. Latvijas Republika garantē visu kulta vietu neaizskaramību, kas nedrīkst tikt izmantotas citiem mērķiem bez iepriekšējas kompetento baznīcas amatpersonu piekrišanas.

2. Pēc Baznīcas amatpersonas pieprasījuma kompetentās valsts un pašvaldību iestādes, amatpersonas vai to pārstāvji var iejaukties ārkārtējas nepieciešamības gadījumos, ja tiek nopietni apdraudēta sabiedriskā kārtība,

vai arī tieši — lai novērstu nopietnu kaitējumu personām vai īpaši vērtīgiem vēsturiskiem vai mākslas priekšmetiem. Šāda prasība var tikt piemērota ārkārtas apstākļos, kas prasa nekavējošu iejaukšanos, lai ierobežotu draudus sabiedriskajai kārtībai, kā arī kaitējumu personām vai īpašumiem.

7. pants

Grēksūdzes sakramenta noslēpums tiek atzīts par neaizskaramu. Nevienam un nekādā gadījumā nedrīkst pratināt katoļu priesteri jautājumos, kas saistīti ar grēksūdzes noslēpumu pat tad, ja šis priesteris ir liecinieks vai procesa dalībnieks valsts tiesā.

8. pants

1. No kanonisko laulību noslēgšanas brīža šīs laulības rada Latvijas Republikas likumos noteiktās civiltiesiskās sekas, ja vien starp līgumslēdzējām pusēm nepastāv nekādi civiltiesiski šķēršļi un ir izpildītas Latvijas Republikas likumos paredzētās prasības.

2. Veids un laiks, kurā kanoniskās laulības ir reģistrējamas kompetentajā valsts vai pašvaldību iestādē, tiek noteikts Latvijas Republikas likumos.

9. pants

Ievērojot Latvijas Republikas likumus un ņemot vērā Katoļu Baznīcas likumīgos pastorālos pienākumus, Baznīcai ir garantēta:

(a) iespēja piekļūt masu saziņas līdzekļiem un vārda brīvība, ieskaitot savu sabiedriskās saziņas līdzekļu izveidi un pieeju valsts saziņas līdzekļiem saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem;

(b) iespēja ticīgiem brīvi veidot un izteikt sociālās, kulturālās vai izglītības iniciatīvas, kas izriet no kristīgās ticības principiem un Katoļu baznīcas sociālās doktrīnas, saskaņā ar ekumenisma principiem;

(c) iespēja piekļūt slimnīcām, cietumiem, bērnu patversmēm un visām pārējām sociālās un medicīniskās palīdzības iestādēm, kurās katoļticīgo uzturēšanās prasa Katoļu baznīcas pilnvarotu pārstāvju vienreizēju vai pastāvīgu pastorālu klātbūtni.

10. pants

Latvijas Republika garantē Katoļu baznīcai nelikumīgi atsavināto īpašumu tiesību atjaunošanu Latvijas Republikas normatīvajos aktos no-

teiktajā kārtībā, kopīgi vienojoties valsts iestādēm ar Latvijas Bīskapu konferenci.

2. nodaļa. AGLONAS SVĒTVIETA

11. pants

1. Aglonas Svētvieta ir Latvijas Republikas kultūrvēsturiskā mantojuma daļa un šādā statusā Latvijas Republika to aizsargā saskaņā ar spēkā esošajiem likumiem.

2. Svētvietas teritorija ietver Bazilikas ēku, laukumu Bazilikas priekšā, kapsētu un teritoriju ap avotu un visas pārējās Katoļu baznīcai piederošās celtnes, būves un zemesgabalus.

12. pants

1. Ņemot vērā Aglonas Svētvietas starptautisko statusu kā lūgšanu, svētceļojumu un dažādu pastorālu pasākumu vietu un, ievērojot spēkā esošos likumus, Latvijas Republika uzņemas pienākumus:

(a) atzīt un ievērot Svētvietas reliģisko un vēsturisko nozīmi;

(b) nodrošināt sabiedrisko kārtību 13. pantā minētajā pasākumu plānā iekļauto aktivitāšu laikā, kā tas ir saskaņots ar vietējo bīskapu vai citiem Latvijas Bīskapu konferences locekļiem;

(c) piedalīties Svētvietas uzturēšanas izmaksu segšanā saistībā ar valsts nozīmes pasākumiem;

(d) atbrīvot no nodokļiem vai piešķirt nodokļu atlaides likumos paredzētajos gadījumos.

2. No savas puses Svētais Krēsls piešķir Aglonas Svētvietai “starptautiskas svētvietas” statusu, kā paredzēts kanoniskajās tiesībās (sk. 1231. un sekojošos kanonus).

13. pants

Katru gadu pirms valsts budžeta projekta sastādīšanas Katoļu baznīca nosūta Ministru kabinetam nākamajam gadam paredzēto pasākumu plānu, kuri varētu būt valstiski nozīmīgi. Vienojoties ar vietējām pašvaldībām, Ministru kabinets paredz pasākumus, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību, medicīniskās palīdzības sniegšanu un sanitāro prasību ievērošanu.

II DAĻA. KATOĻU BAZNĪCA UN IZGLĪTĪBAS IESTĀDES

1. nodaļa. KATOĻU TICĪBAS MĀCĪBAS PASNIEGŠANA SKOLĀS

14. pants

Latvijas Republika atzīst vecāku un to likumīgo pārstāvju, bet likumā paredzētajos gadījumos arī pašu bērnu, tiesības nodrošināt bērniem atbilstošu ticības mācības pasniegšanu izglītības iestādēs ticības mācības stundās valsts un pašvaldību skolās, un katoļu svētdienas skolās. Valsts garantē šīs tiesības likumos un Latvijas Republikai saistošajos starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā.

15. pants

Katoļu ticības mācība notiek tikai pamatojoties uz programmu, kuru apstiprinājusi Latvijas Bīskapu konference, saskaņojot ar Izglītības un Zinātnes ministriju, un to veic tikai likumā noteiktajā kārtībā kvalificēti pedagogi, kuriem ir Latvijas Bīskapu konferences izsniegta kvalifikācijas apliecība. Ja šī apliecība tiek anulēta, tiek zaudētas tiesības pasniegt katoļu ticības mācību.

16. pants

Saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu, Katoļu Baznīcai ir tiesības dibināt augstākās mācību iestādes reliģijas skolotājiem, kuras izsniegs valsts atzītus diplomus.

17. pants

Latvijas Republikas valsts iestādes un Katoļu Baznīca katra savas atbilstošās kompetences ietvaros dara visu iespējamo, lai Katoļu ticības mācība izglītības iestādēs tiktu veikta ar pienācīgu akadēmisku un doktrinālu kompetenci ar mērķi veicināt ekumenisku garu, savstarpēju cieņu starp dažādām reliģiskām konfesijām un līdztiesību.

2. nodaļa. KATOĻU SKOLAS

18. pants

1. Katoļu baznīcai ir tiesības dibināt un vadīt jebkura līmeņa skolas saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem un kanonisko tiesību normām.

2. Katoļu skolu dibināšana notiek pēc Latvijas Bīskapu konferences lūguma, kura pārstāv vietējo Ordināriju.

3. Katoļu skolas, kā arī augstākās mācību iestādes ievēro Latvijas Republikas likumos ietvertos vispārējos noteikumus, kas attiecas uz valsts noteiktu izglītības programmu, uz skolu darbību un uz valsts atzītu izglītības dokumentu izsniegšanu.

19. pants

1. Katoļu skolām ir tiesības saņemt finansiālu atbalstu saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem.

2. Oficiāli atzītu katoļu skolu pasniedzējiem un citiem darbiniekiem, kā arī audzēkņiem un viņu vecākiem ir tādas pašas tiesības un pienākumi kā atbilstošajiem pārstāvjiem valsts un pašvaldību skolās.

3. nodaļa. RĪGAS GARĪGAIS SEMINĀRS

20. pants

1. Rīgas Garīgais seminārs ir Katoļu baznīcas institūcija Latvijā, kas sniedz akadēmisko izglītību priesterības kandidātiem un dod iespēju studēt Katoļu teoloģiju.

2. Rīgas Garīgais seminārs var iegūt augstākās mācību iestādes statusu likumā paredzētajā kārtībā.

3. Rīgas Garīgā semināra diplomu un mācību kursu, kuri ir saskaņoti ar valsts likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, tiks uzskatīti par derīgiem un būs ekvivalenti attiecīgo valsts mācību iestāžu diplomiem un mācību kursiem.

4. Likumdošanas ietvaros valsts garantē ekonomisku atbalstu Rīgas Garīgajam semināram kā citām ekvivalentām institūcijām.

4. nodaļa. LATVIJAS UNIVERSITĀTES KATOĻU TEOLOĢIJAS FAKULTĀTE

21. pants

Katoļu Teoloģijas fakultātes atjaunošana pie Latvijas Universitātes nākotnē tiks risināta sarunās starp Latvijas Republikas valdību un Svēto Krēslu.

5. nodaļa. KATOĻU BAZNĪCAS KULTŪRAS UN MĀKSLAS MANTOJUMS

22. pants

1. Katoļu Baznīcas kultūras un mākslas mantojums ir svarīga Latvijas Republikas nacionālā mantojuma sastāvdaļa. Latvijas Republika un Katoļu Baznīca, savstarpēji vienojoties, uzņemas pienākumu nodrošināt tā uzturēšanu un aizsardzību un padarīt to par pieejamu sabiedrībai, ņemot vērā tā uzglabāšanas drošības prasības un starptautisko tiesību normu noteiktos ierobežojumus.

2. Saskaņā ar likumu valsts kopā ar Katoļu Baznīcu piedalās Katoļu Baznīcas kultūras un mākslas mantojuma uzturēšanas izmaksu segšanā.

III DAĻA. KATOĻU GARĪGĀ APRŪPE LATVIJAS REPUBLIKAS
NACIONĀLAJOS BRUŅOTAJOS SPĒKOS

23. pants

1. Svētais Krēsls Katoļu baznīcas iekšienē dibina Militāro Ordinariātu, kas, pamatojoties uz īpašu saprašanās memorandu starp Aizsardzības ministriju un Latvijas Bīskapu konferenci, veic katoļu garīgo aprūpi Latvijas Republikas Nacionālajos Bruņotajos Spēkos.

2. Šo Militāro Ordinariātu, kas saskaņā ar Apustulisko Konstitūciju «*Spiritualis militum curae*» ir kanoniski ekvivalents diecēzei, vada bīskaps - Militārais Ordinārijs.

24. pants

1. Militārais Ordinārijs, kas ir Latvijas Republikas pilsonis, var vienlaicīgi ieņemt diecēzes bīskapa vai palīgbīskapa amatu.

2. Militāro Ordināriju brīvi ieceļ Pāvests, un par iecelšanu tiek iepriekš paziņots Latvijas Republikas prezidentam.

25. pants

1. Latvijas Republika garantē Nacionālo Bruņoto Spēku katoļticīgajiem locekļiem iespēju saņemt atbilstošu katehētisko apmācību un piedalīties svētdienu un Baznīcas svētku dienu euharistiskajās celebrācijās, ja vien tas nekavē neatliekamam karadienesta pienākumu izpildi.

2. Saskaņā ar kanoniskajām normām Militārais Ordinārijs ieceļ ģenerālvikāru un sadarbībā ar kompetento Nacionālo Bruņoto Spēku amatpersonu nosaka atbilstošu Bruņoto Spēku kapelānu skaitu, kuriem jābūt Latvijas

Republikas pilsoņiem un kas var veidot Militārā Ordinariāta daļu. Tie atzīstami par līdzvērtīgiem prāvestiem vai vikāriem.

26. pants

Rīgas Garīgā semināra studenti un reliģisko kongregāciju novīči ir atbrīvojami no karadienesta un var tikt norīkoti civilā dienestā, kas līdzvērtīgs obligātajam karadienestam. Vispārējas mobilizācijas gadījumā šādi studenti un novīči norīkojami pasākumos, kur nav jālieto ieroči.

27. pants

Saskaņā ar kanoniskajām normām, Militārā Ordinariāta kanoniskajā jurisdikcijā atrodas šādas personas:

(a) Latvijas Republikas Nacionālo Bruņoto Spēku katoļticīgais militārais un civilais personāls;

(b) viņu ģimenes locekļi — laulātie un bērni, ieskaitot pilngadīgos bērnus, ja viņi ir katoļticīgi un dzīvo kopā.

28. pants

1. Kapelāni un viņu palīgi, kanoniski pakļauti Militārajam Ordinārijam un ievērojot kanoniskās normas, pilda savu pastorālo dienestu atbilstoši Nacionālo Bruņoto Spēku amatpersonu izdotajiem noteikumiem attiecībā uz pastorālo pasākumu norises laiku un vietu, un citiem vispārējiem nosacījumiem.

2. Militārais Ordinariāts saskaņo savus pasākumus ar Aizsardzības ministriju.

29. pants

Aizsardzības ministrija sniedz materiālu palīdzību Militārā Ordinariāta pastorālajam personālam saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem, kā arī nepieciešamo saimniecisko un materiāltechnisko atbalstu tā pastorālo pasākumu nodrošināšanai.

IV DAĻA. KATOĻU GARĪGĀ APRŪPE LATVIJAS REPUBLIKAS CIETUMOS

30. pants

1. Saskaņā ar šī Līguma 9. panta "c" apakšpunktu, Katoļu Baznīcai ir tiesības veikt katoļu garīgo aprūpi cietumos un citās līdzīgās piespiedu brīvības atņemšanas iestādēs.

2. Saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem un kanonisko tiesību normām, kompetenta iestāde nodrošina ieslodzītajiem tiesības uz pienācīgu garīgo aprūpi.

V DAĻA. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

31. pants

1. Svētais Krēsls un Latvijas Republika, savstarpēji vienojoties un izmantojot diplomātiskos saziņas līdzekļus, atrisina jebkuras šaubas vai sarežģījumus, kas var rasties šī līguma iztulkošanā vai piemērošanā.

2. Šī Līguma specifisku aspektu detaļas tiks reglamentētas ar īpašiem saprašanās dokumentiem starp kompetentajām Katoļu Baznīcas un Latvijas Republikas iestādēm vai amatpersonām.

32. pants

Ja Svētais Krēsls un Latvijas Republika uzskata par nepieciešamu ieviest grozījumus, ņemot vērā būtiskas apstākļu izmaiņas līguma darbības laikā, par to pienācīgā kārtā uzsāk pārrunas Apustuliskais Nuncijs no vienas puses un Latvijas Republikas valdības pārstāvji no otras.

33. pants

Šis Līgums ir ratificējams saskaņā ar Svētā Krēsla un Latvijas Republikas iekšējām konstitucionālajām un procesuālajām normām, un stājas spēkā ratifikācijas dokumentu apmaiņas dienā.

Parakstīts 2000. gada astotajā novembrī divos eksemplāros, katrs no tiem angļu un latviešu valodā; abi teksti ir vienādi autentiski. Atšķirīgas iztulkošanas gadījumā noteicošais ir teksts angļu valodā.

Svētā Krēsla vārdā

✠ *Erwin Josef Ender*

Latvijas Republikas vārdā

Ingrīda Labucka

Conventione inter Apostolicam Sedem et Lettoniae Rem Publicam rata habita, die XXV mensis Octobris anno MMII ratihabitionis instrumenta accepta et reddita mutuo fuerunt in Civitate Vaticana; a quo die Conventio vigere coepit ad normam articoli XXXIII eiusdem Pactionis.